

عنوان مقاله :

(نقش انتخابات ایران در بحران خاورمیانه و جهان)

نویسنده:

محمود رشنواز

دانشجوی دکتری حقوق بین الملل ، واحد امارات،

دانشگاه آزاد اسلامی ، دبی، امارات

(عضو مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران قوه قضاییه)

تاریخ : ۱۴۰۲/۱۲/۰۵

چکیده

انتخابات نقش اساسی در حکومت‌داری دموکراتیک دارد. دموکراسی شکلی از حکومت است که در آن تصمیمات سیاسی مستقیماً توسط کل بدنه شهروندان واجد شرایط اتخاذ میشود. انتخابات به رای دهندگان این امکان را می‌دهد تا رهبران را انتخاب کنند و آنها را برای عملکردشان در مقام مسئول بدانند. بنابراین انتخابات آموزش سیاسی را برای شهروندان فراهم می‌کند و پاسخگویی دولت‌های دموکراتیک به خواست مردم را تضمین می‌کند. این پژوهش با استفاده از رویکردی توصیفی-تحلیلی تلاش نموده است به این مسأله‌ی پژوهش پاسخ دهد که برگزاری انتخاباتی پرشور در ۱۱ اسفند ۱۴۰۲ در ایران چه تأثیرات و پیامدهای داخلی و خارجی به ویژه بر بحران‌ها و مسائل سیاسی خاورمیانه خواهد داشت؟ یافته‌های پژوهش حکایت از این مهم دارد که حضور حداکثری مردم در انتخابات ۱۱ اسفند ۱۴۰۲ مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری علاوه بر تقویت و ارتقاء مشروعیت سیاسی نظام جمهوری اسلامی ایران در داخل، ضمن خنثی نمودن توطئه‌های دشمنان نظام جمهوری اسلامی ایران، منجر به افزایش قدرت بازیگری ایران در خاورمیانه شده و جایگاه بازیگری جمهوری اسلامی ایران را ارتقاء می‌بخشد.

واژگان کلیدی: جمهوری اسلامی ایران، مشارکت سیاسی، انتخابات، بحران‌های بین‌المللی،

انسجام داخلی

مقدمه و طرح مسأله

مشارکت شهروندان در حیات سیاسی خود همواره مورد توجه اندیشمندان و فلاسفه اجتماعی و سیاسی بوده است و از زمان شکل‌گیری دولت‌های مستقل این اندیشه همزاد آن شکل گرفته است که مردم حق تعیین سرنوشت خود را دارند و به نوعی باید قدرت مهارنشده حاکمان که در رأس قدرت قرار دارند را محدود کرد که این تحدید در گرو مشارکت شهروندان در سرنوشت خود بوده است و امروزه مشارکت سیاسی یکی از شاخص‌های عمده توسعه سیاسی و اجتماعی در جوامع مدرن دموکراتیک حساب می‌شود.

موضوع مشارکت سیاسی و انتخابات و چگونگی تحقق آن، ریشه در تاریخ دیرینه ملت ها دارد که امروزه این واژه اهمیت دوصد چندانی پیدا کرده است و مشارکت در عرصه های گوناگون خصوصاً انتخابات همواره مورد بحث و نظر بسیاری از صاحب نظران بوده است؛ به گونه ای که به نظر برخی صاحب نظران محور اصلی توسعه و پیشرفت در کشورها بر پایه مشارکت سیاسی مردم آن کشور به ویژه در صحنه و عرصه انتخابات وابسته است؛ چرا که انتخابات در هر شکل (چه انتخابات در انتخاب شورای روستا، شهر در بعد پایین تر، انتخاب نماینده مجلس در طیف وسیع و چه انتخاب نماینده خبرگان و رئیس جمهور در طیف گسترده تر) اساس و بنیان هر جامعه را شکل می دهد و کسانی که به عنوان نماینده در هر قشر و دوره ای انتخاب می شوند، سکان روستا، شهر و خصوصاً کشور را به دست خواهند گرفت. انتخابات امروزه از مهمترین بحث ها در هر کشور می باشد و هر کشوری مصمم است تا مردمانش بیشترین مشارکت را در انتخابات و پای صندوق های رأی داشته باشند؛ چرا که هر چه مشارکت مردم بیشتر باشد، به همان اندازه بیانگر اقتدار بیشتر حاکمیت آن کشور خواهد بود.

انتخابات یکی از مؤلفه های مشارکت سیاسی و شرایط تحقق مردم سالاری است، به طوری که محور اصلی مشارکت سیاسی، مشارکت های انتخاباتی است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، زمینه مشارکت مردم در عرصه های گوناگون به ویژه در عرصه ی سیاسی و در فرآیند تصمیم گیری، سیاست گذاری و اداره جامعه فراهم شد. به طور متوسط هر سال در کشور یک انتخابات برگزار گردیده است. همواره مشارکت انتخاباتی ملت ایران برای نظام پشوانه جدی به شمار آمده است.

انتخابات نهاد مرکزی دولت های دموکراتیک است. زیرا در یک دموکراسی اقتدار حکومت صرفاً از رضایت حکومت شوندگان ناشی می شود. مکانیسم اصلی برای تبدیل این رضایت به اختیارات دولتی، برگزاری انتخابات آزاد و عادلانه است. همه دموکراسی های مدرن انتخابات برگزار می کنند، اما همه انتخابات دموکراتیک نیستند. دیکتاتوری های دست راستی، رژیم های مارکسیستی و دولت های تک حزبی نیز انتخابات برگزار می کنند تا به حکومت خود هاله مشروعیت بخشند. در چنین انتخاباتی، ممکن است تنها یک نامزد یا لیستی از نامزدها وجود داشته باشد، بدون انتخاب جایگزین. چنین انتخاباتی ممکن است چندین نامزد برای هر دفتر

ارائه دهد، اما از طریق ارباب یا تقلب اطمینان حاصل شود که فقط نامزد مورد تایید دولت انتخاب می شود. انتخابات های دیگر ممکن است انتخاب های واقعی را ارائه دهند - اما فقط در داخل حزب فعلی. این انتخابات دموکراتیک نیست. انتخابات کمک اساسی به حکومت دموکراتیک می کند. از آنجا که دموکراسی مستقیم - شکلی از حکومت که در آن تصمیمات سیاسی مستقیماً توسط کل بدنه شهروندان واجد شرایط گرفته می شود - در اکثر جوامع مدرن غیرعملی است، حکومت دموکراتیک باید از طریق نمایندگان انجام شود.

انتخابات به رای دهندگان این امکان را می دهد تا رهبران را انتخاب کنند و آنها را برای عملکردشان در مقام مسئول بدانند. زمانی که رهبران منتخب اهمیتی نمی دهند که آیا مجدداً انتخاب می شوند یا به دلایل تاریخی یا دیگر، یک حزب یا ائتلاف چنان مسلط است که عملاً هیچ انتخابی برای رأی دهندگان از میان نامزدها، احزاب یا سیاست های جایگزین وجود ندارد، پاسخگویی تضعیف می شود. با این وجود، امکان کنترل رهبران با الزام آنها به تسلیم شدن در انتخابات منظم و دوره ای به حل مشکل جانشینی در رهبری کمک می کند و در نتیجه به تداوم دموکراسی کمک می کند. علاوه بر این در جایی که روند انتخابات رقابتی است و کاندیداها یا احزاب را وادار می کند تا سوابق و نیت آینده خود را در معرض نظارت عمومی قرار دهند، انتخابات به عنوان تریبونی برای بحث در مورد مسائل عمومی عمل می کند و بیان افکار عمومی را تسهیل می کند. بنابراین انتخابات آموزش سیاسی را برای شهروندان فراهم می کند و پاسخگویی دولت های دموکراتیک به خواست مردم را تضمین می کند. آنها همچنین در خدمت مشروعیت بخشیدن به اعمال کسانی هستند که قدرت را در دست دارند، عملکردی که تا حدی حتی با انتخابات غیررقابتی انجام می شود.

در نهایت، انتخابات با تأیید ارزش و منزلت شهروندان فردی به عنوان انسان، هدفی خودشکوفایی را دنبال می کند. هر نیاز دیگری که رای دهندگان ممکن است داشته باشند، شرکت در انتخابات به تقویت عزت نفس و عزت نفس آنها کمک می کند. رای دادن به مردم این فرصت را می دهد تا نظر خود را بیان کنند و از طریق ابراز تمایل، نیاز خود به احساس تعلق را ارضا کنند. حتی رای ندادن هم نیاز برخی افراد را برای ابراز بیگانگی از جامعه سیاسی برآورده می کند. دقیقاً به همین دلایل، نبرد طولانی برای حق رای و تقاضای برابری در مشارکت در انتخابات

را می توان تجلی ولع عمیق انسانی برای تحقق شخصی دانست. انتخابات همچنین ثبات و مشروعیت جامعه سیاسی را تقویت می کند. مانند تعطیلات ملی که به یاد تجارب مشترک است، انتخابات شهروندان را به یکدیگر پیوند می دهد و در نتیجه دوام حکومت را تایید می کند. در نتیجه، انتخابات به تسهیل یکپارچگی اجتماعی و سیاسی کمک می کند.

با ذکر این مقدمه در ارتباط با انتخابات این پژوهش تلاش خواهد کرد با استفاده از رویکرد توصیفی-تحلیلی به بررسی انتخابات های برگزار شده در جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۴۰۲ پرداخته و پیامدها و نتایج این انتخابات در عرصه داخلی و بین المللی خصوصاً در زمینه تقویت قدرت بازیگری جمهوری اسلامی ایران در منطقه خاورمیانه و مواجهه با بحران ها و مسائل این منطقه پرداخته و به این سوال پژوهش پاسخ دهد که: انتخابات ۱۴۰۲ جمهوری اسلامی ایران چه تأثیرات و پیامدهای در داخل ایران و منطقه خاورمیانه داشته است؟

(۱)- پیشینه و مبانی نظری پژوهش

پژوهش ضمن بررسی پژوهش های مرتبط با موضوع و ابعاد تحلیلی آنها، در جهت بررسی همه جانبه و کامل تأثیر و پیامدهای انتخابات ۱۴۰۲ جمهوری اسلامی ایران در داخل ایران و منطقه خاورمیانه به بررسی منابع مرتبط پرداخته و در ادامه ضمن معرفی نوآوری این پژوهش، به کاربرست موضوع پژوهش در قالب مفهومات نظری مرتبط با توسعه سیاسی، دموکراسی و انتخابات و پیامدهای آن در ایران، خاورمیانه و جهان اقدام خواهد کرد.

(۱-۱)- ادبیات پژوهش

قنبرلو (۱۳۹۴)، در مقاله ای با عنوان: تأثیر انتخابات بر جایگاه بین المللی دولت: با تأکید بر جمهوری اسلامی ایران، درصدد پاسخ به این سؤال است که انتخابات چگونه موجب بهبود جایگاه و قدرت بین المللی دولت ها خصوصاً جمهوری اسلامی ایران می شود. یافته های این پژوهش نشان داده است که انتخابات هم از طریق نمایش هنجارهای دموکراتیک و هم زمینه سازی برای تغییر سیاست ها می تواند به بازسازی موقعیت بین المللی کشورها کمک کند. این نوع اثرگذاری در تاریخ جمهوری اسلامی ایران چند بار تجربه شده و خصوصاً در انتخابات

ریاست جمهوری ملموس بوده است. در شرایطی که مناسبات بین المللی کشور به تشنج و تنش گراییده بود، انتخابات زمینه بهبود مجدد اوضاع را فراهم کرد.

دممل هوبر^۱ (۲۰۲۳)، در مقاله‌ای با عنوان: تقویت حق مشارکت: مشروعیت و انعطاف‌پذیری فرآیندهای انتخاباتی در نظام‌های سیاسی غیرلیبرال و رژیم‌های استبدادی، به این مهم می‌پردازد که انتخابات و فرآیندهای انتخاباتی نقش مرتبطی را برای رژیم‌های مختلف در پرداختن به مخاطبان داخلی و بین المللی ایفا می‌کند. در مقایسه با دموکراسی‌هایی که انتخابات تعیین‌کننده دسترسی به قدرت است، انتخابات در حکومت‌های استبدادی برای حفظ و تقویت وضعیت موجود قدرت استفاده می‌شود، اگرچه ممکن است به عوامل استرس‌زا برای رژیم‌های مربوطه منجر شود. این مقاله توضیح می‌دهد که چگونه رژیم‌های مختلف از انتخابات و فرآیندهای انتخاباتی به خاطر مشروعیت رژیم استفاده می‌کنند و چگونه سعی می‌کنند پیامدهای ناخواسته را کنترل کنند. این وضعیت نشان می‌دهد که تا چه اندازه انتخابات بر استانداردهای بین‌المللی تأثیر می‌گذارد، نظم بین‌المللی لیبرال را به چالش می‌کشد.

مالتا^۲ (۲۰۲۱)، در پژوهشی با عنوان: انتخابات و مشروعیت دولت در کشورهای شکننده، این چنین مطرح می‌کند که مشروعیت دولت را می‌توان به عنوان میزان رضایت شهروندان برای اداره شدن درک کرد. به این معنی که آنها حق حکومت را برای حکومت می‌پذیرند. مشروعیت دولت با به رسمیت شناختن بین‌المللی متفاوت است. این واقعیت که یک دولت توسط قدرت‌های خارجی به رسمیت شناخته می‌شود، لزوماً به این معنا نیست که از نظر شهروندان دارای اقتدار مشروع است. همچنین از مشروعیت دولت - میزان پذیرش خود دولت توسط شهروندان - متمایز است. در نهایت اظهار می‌کند که راه‌های زیادی جهت افزایش مشروعیت دولت‌ها وجود دارد و باید فراتر از همه آنها برگزاری انتخابات پرشکوه است.

کیم^۳ (۲۰۲۱)، در مقاله‌ی: تأثیر نتایج انتخابات بر اثربخشی سیاسی داخلی: نقش عوامل زمینه‌ای، به ذکر این مهم پرداخته است که بسیاری از مطالعات پیامدهای نتیجه انتخابات را برای یکی از نگرش‌های مهم عمومی یعنی کارآمدی سیاسی بررسی کرده‌اند. تأثیر نتایج انتخابات بر کارایی

1. Demmel Huber

2. Malta

3. Kim

خارجی توسط اکثر مطالعات قبلی تأیید شده است، در حالی که تأثیر آن بر کارایی داخلی مشخص نیست. این مطالعه با مفهوم‌سازی مجدد کارآمدی درونی بر اساس نظریه شناختی اجتماعی خودکارآمدی، استدلال می‌کند که دو شرط برای تأثیر نتیجه انتخابات بر کارایی داخلی وجود دارد: دشواری مورد انتظار برای پیروزی و میزان مشارکت در انتخابات. این مطالعه با تجزیه و تحلیل داده‌های نظرسنجی جمع‌آوری شده برای سه انتخابات مجلس سفلی ژاپن، نشان می‌دهد که اگر دو شرط زیر به طور همزمان برآورده شوند، نتیجه انتخابات بر کارایی داخلی تأثیر می‌گذارد: (۱) برندگان/بازنده‌ها دریافتند که انتخابات دشوار است/برنده شدن آسان است، و (۲) رای دهندگان عمیقاً در روند انتخابات شرکت داشتند.

الکلیت^۱ و رینولدز^۲ (۲۰۰۰)، در پژوهشی با عنوان: تأثیر مدیریت انتخابات بر مشروعیت دموکراسی‌های نوظهور: دستور کار تحقیقاتی جدید، به تأثیر انتخابات بر مشروعیت سیاسی حکومت‌های نوظهور پرداخته و چنین بیان کرده‌اند که بین نهادهای سازسیاست‌های انتخاباتی (و به‌ویژه اداره انتخابات) و ظهور دموکراسی در جهان در حال توسعه رابطه‌ی معناداری وجود دارد. این راه جدید نشان دهنده پیشرفت مهمی در مطالعه روابط عالی است که تاکنون یا در قانون دموکراتیزاسیون کاملاً نادیده گرفته شده است یا به طور چشمگیری به آن توجه کافی نشده است. تأملات نظری این پژوهش نگارندگان را متقاعد کرده است که مطالعه اجرای انتخاب‌های نهادی با ارتباط مستقیم با مدیریت و اداره انتخابات - و قوانین و مقررات متعاقب آن - می‌تواند به طور اساسی به درک چگونگی تأثیر کیفیت مدیریت انتخابات بر فرآیندهای مشروعیت کمک کند.

قاضیان^۳ (۲۰۱۲)، در مقاله‌ی انتخابات مجلس نهم در ایران: چالش‌ها و دیدگاه‌ها، به بررسی و تحلیل مشکلات، چالش‌ها و دیدگاه‌های مختلف حول انتخابات مجلس شورای اسلامی پرداخته و چنین دریافته است حضور بالای رأی دهندگان به عنوان دلیلی بر حقانیت و درستی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در برابر دشمنان بوده است.

1. Elklit

2. Reynolds

3. Ghazian

این پژوهش‌های مرتبط با ادبیات پژوهش حاضر هرکدام از یک بعد خاص به موضوع انتخابات مجلس شورای اسلامی در ایران و کلاً مقوله انتخابات و تأثیرات و پیامدهای داخلی و بین‌المللی آن پرداخته‌اند، اما پژوهش حاضر با تأثیر انتخابات پارلمانی (مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری) بر بحران‌های جهانی و منطقه‌ای و داخلی ایران پرداخته است.

۱-۲) مفاهیم و پایه‌های نظری پژوهش

در این بخش از پژوهش در آغاز به تحلیل مفاهیم مرتبط با پژوهش پرداخته و سپس با بهره‌گیری از تئوری‌های مختلف در ارتباط با دموکراسی، مشارکت سیاسی و توسعه سیاسی بنیان‌های نظری پژوهش را قالب‌بندی می‌کنیم.

الف) مفاهیم پژوهش

در این بخش از پژوهش مفاهیم کلیدی مرتبط با موضوع پژوهش در جهت آشنایی با این مفاهیم مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

انتخابات

کلمه انتخاب از فعل لاتین *legere* به معنای "انتخاب کردن" گرفته شده است. انتخابات فرآیندی است که از طریق آن شهروندان انتخاب می‌کنند چه کسی نماینده آنها در دولت یا پارلمان باشد یا در مورد یک موضوع خاص چه کاری انجام شود. با این حال تفاوت بین شکل و ماهیت انتخابات مهم است. انتخابات از لحاظ لغوی معانی مختلفی دارد از جمله برگزیدن، بیرون کشیدن، برگزیدن چیزی از میان چیزهای دیگر، برگزیدن کسی از میان جمعی برای کاری. همچنین واژه انتخابات به معنای عمل گزینش و انتخاب کردن است. یعنی عمل گزینش و انتخاب کردن از چندین مورد با گزینه‌های مختلف. در تعریف واژه انتخابات می‌توان معانی مختلفی را در فرهنگ‌های حقوقی سیاسی و اجتماعی پیدا نمود که به نمونه‌هایی از آنها اشاره می‌شود: ۱- یک رأی جهت انتخاب برنده یک نهاد سیاسی یا یک موقعیت سیاسی ۲- عمل انتخاب کردن شخص یا چیزی ۳- وضعیت انتخاب شدن ۴- تعیین سرنوشت برخی اشخاص. در تعریف دیگر واژه انتخاب این گونه معنا شده است: الف - عمل یا قدرت انتخاب کردن ب- عمل انتخاب شدن یا توانایی ایجاد یک انتخاب. در مجموع واژه انتخابات به معنای گزینش و عمل انتخاب کردن است و زمانی واقعیت بیرونی خواهد داشت که اولاً اراده آزاد انسان پیش

فرض گرفته شود و ثانياً گزینه‌های مختلفی وجود داشته باشد تا از میان آنها انتخاب شود (خسروی، ۱۳۸۸: ۸).

- مشارکت سیاسی

مشارکت سیاسی یکی از مهم‌ترین رویکردهایی است که جایگاه ویژه‌ای در هم آمیخته با بسیاری از مفاهیم دیگر دارد و نمی‌توان از دموکراسی بدون قرار گرفتن در معرض مشارکت سیاسی و نظام‌های انتخاباتی از طریق سازوکارهایی که آرای رای دهندگان را تبدیل می‌کند صحبت کرد (Hamzah, 2021: 270). مشارکت سیاسی به فعالیت‌های توده مردم در سیاست از جمله رای دادن در انتخابات، کمک به یک کمپین سیاسی، دادن پول به یک نامزد انتخاباتی، نوشتن یا تماس با مقامات، درخواست، تحریم، تظاهرات اطلاق می‌شود (Uhlaner, 2015: 110). در تعریفی دیگر مشارکت سیاسی به فعالیت‌های شهروندان اشاره دارد که بر سیاست تأثیر می‌گذارد. مشارکت سیاسی به عنوان فعالیتی است که توسط یک شهروند به منظور تأثیر تقریباً مستقیم بر انتخاب‌ها و اقدامات سیاستمداران انجام می‌شود. شهروندان از طریق مشارکت سیاسی هم بر تصمیمات دولتی و هم بر تصمیمات غیر تصمیمات تأثیر می‌گذارند و بر تخصیص مقدراتانه ارزش‌ها برای جامعه تأثیر می‌گذارند (Sung & Jang, 2020: 1794). با در نظر گرفتن توصیفات مختلف از مشارکت سیاسی، می‌توان بیان کرد که مشارکت سیاسی پدیده‌ای متغیر است که در طول زمان و مکان تغییر می‌کند. ما می‌توانیم مشاهده کنیم که بسیاری از اشکال کنش سیاسی - از رأی‌گیری و مبارزات سیاسی گرفته تا اعتراضات و جنبش‌های اجتماعی و حتی فعالیت‌های «مدنی» - به عنوان مشارکت سیاسی تعریف شده‌اند. با توجه به عدم اجماع بین محققان در مورد مشارکت سیاسی و همچنین تحولات اخیر در رسانه‌های جدید و جوامع مدنی مدرن، تعریف زیر از مشارکت سیاسی در این مقاله ارائه می‌شود: مشارکت سیاسی هر اقدامی از سوی شهروندان است که با هدف تأثیرگذاری بر نتایج نهادهای سیاسی یا ساختارهای آنها انجام می‌شود و با مشارکت مدنی تقویت می‌شود (Sairambay, 2020: 124).

- دموکراسی

دموکراسی به عنوان یک چارچوب سیاسی مطلوب در طول قرن ۲۰ و ۲۱ ظهور کرده است. در یک حکومت دموکراتیک افراد حق انتخاب آزادانه دارند که این به دلیل ارائه حقوق برابر برای

همه شهروندان تحت قانون توسط سیستم دموکراتیک است. سیستمی که به نام دموکریتا^۱ شناخته می‌شود و نشان دهنده حکومت توسط مردم است، تجسم اولیه دموکراسی بود و این اولین دموکراسی شناخته شده در جهان بود. ورود دموکراسی به دولت شهر آتن در دوره بازسازی کلیستنس^۲ در ۵۰۷ و ۵۰۸ قبل از میلاد اتفاق افتاد که نشان دهنده پذیرش همه جانبه آن بود. پریکلز^۳ به عنوان یک شخصیت سیاسی برجسته در طول دوره بین سال‌های ۴۶۱ تا ۴۲۹ ظاهر شد (Olorunlana, 2023: 1-3).

گفته شد توسعه تاریخی و خاستگاه دموکراسی را می‌توان به تمدن‌های باستانی به ویژه یونان باستان نسبت داد. مفهوم دموکراسی در آتن باستان از طریق مشارکت شهروندان آن در حکومت سرچشمه می‌گرفت. واژه‌ی «دموکراسی» از زبان یونانی گرفته شده و مرکب از دو کلمه دمو^۴ به معنی مردم و کراتین^۵ به معنی حکومت کردن ساخته شده است. دموکراسی را می‌توان به معنای واقعی کلمه دولت مردم یا دولت اکثریت ترجمه کرد. دموکراسی به عنوان یک شکل دولتی باید از سلطنت، اشراف و دیکتاتوری متمایز شود. ممکن است قبلاً در مورد رایج‌ترین تعریف دموکراسی از آبراهام لینکلن^۶ شنیده باشید: «حکومت مردم، توسط مردم و برای مردم»، به بیان دیگر می‌توان گفت که حکومت از مردم، توسط مردم و با هدف منافع خود مردم اعمال می‌شود (Becker, 2008: 4).

ب) -چارچوب تئوریک پژوهش (توسعه سیاسی؛ انتخابات و تقویت مشارکت سیاسی)

-توسعه سیاسی

توسعه سیاسی به عنوان زیر شاخه سیاست تطبیقی در دهه ۱۹۶۰ شناخته شد. این نظریه ریشه در نظریه مدرنیزاسیون دارد که در سال‌های پس از جنگ شروع به تأثیرگذاری بر چندین رشته علوم اجتماعی کرده بود. قبل از دهه ۱۹۶۰ سیاست تطبیقی تمایل داشت بر اشکال حکومتی که

^۱ . Demokrita

^۲ . Cleisthenes

^۳ . Pericles

^۴ . Demos

^۵ . kraton

^۶ . Abraham Lincoln

در جهان صنعتی پیشرفته، یعنی اروپا و اتحاد جماهیر شوروی سابق غالب بود، تمرکز کند. با این حال با ظهور تعدادی از دولت‌ها در آسیا و آفریقا در نتیجه فروپاشی امپراتوری‌های اروپا و درگیری‌های جنگ سرد بین ایالات متحده و اتحاد جماهیر شوروی، که راه‌های جایگزینی برای توسعه فراهم کرد، سیاست تطبیقی شروع به تمرکز بر روی آنچه به عنوان ملت‌های «جدید»، «در حال ظهور»، «توسعه نیافته» یا «در حال توسعه» شناخته شد، نمود (Adeniran, 2019: 25).

اغلب نظریه‌های توسعه سیاسی بر عوامل و شرایط توسعه سیاسی تأکید گذاشته‌اند و برای یافتن آنها از توضیحات رایج در علوم اجتماعی به ویژه توضیح همبستگی، انگیزشی، کارکردی، تاریخی، آماری و نوع آرمانی بهره جسته‌اند. این نظریات که اغلب معطوف به شرایط لازم توسعه سیاسی هستند با اولویت بخشیدن به عوامل ساختار اجتماعی و اقتصادی، نقش صورت بندی قدرت سیاسی را نادیده گرفته‌اند. برخی از نظریه پردازان توسعه -سیاسی استدلال کرده‌اند که توسعه سیاسی نه تنها به تحولات محیط پیرامون - (یعنی حوزه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و غیره)، بلکه به ویژه به خصوصیات ساخت قدرت و حوزه سیاسی بستگی مستقیم دارد (منشادی و اکبری، ۱۳۹۹: ۱۷۶). آلموند و پاول توسعه سیاسی را یک جنبه از فرایند گسترده نوسازی تلقی می‌کردند که با سه معیار مشخص می‌شود: انفکاک ساختاری، استقلال نظام فرعی و دنیوی سازی فرهنگی (هتنه، ۱۳۸۸: ۹۸). صاحب نظران جهانی، شاخص‌های توسعه سیاسی را برای بیش از ۱۲۰ کشور جهان مشخص کرده است، که به شرح زیر است:

۱. یکپارچگی ملی، ۲. مشارکت رای دهندگان، ۳. مشارکت مردمی در فرآیند تصمیم گیری دولتی، ۴. گروه‌های ذینفع خودمختار، ۵. گردش رسانه های جمعی، ۶. خودمختاری دولت‌های محلی، موسسه‌ها و نهادها، ۷. گسترش و خودمختاری بخش غیر بوروکراسی جامعه (مثلاً بخش آموزشی)، ۸. عدم تمرکز سیاسی و اداری، ۹. خودمختاری بخش شبه دولتی (مانند مؤسسات عمومی، مؤسساتی که توسط دولت تأسیس شده اند)، ۱۰. سیستم حزبی باثبات که با عملکرد دموکراتیک درونی مشخص می‌شود، ۱۱. رقابت سیاسی، ۱۲. مدارا با مخالفت و اعتراض، ۱۳. گسترش پایگاه اجتماعی نخبگان سیاسی، ۱۴. باز بودن در مدیریت دولتی، ۱۵. آموزش و پرورش، ۱۶. شهرنشینی، ۱۷. آزادی مطبوعات ۱۸. ماشین آلات انتخاباتی غیر حزبی صادقانه ۱۹. استقلال

قوه قضائیه و غیره (Boruah, 2021: 107-108). همچنین ممکن است شاخص‌های منفی توسعه سیاسی مانند: ۱. شورش، ۲. تعداد زندانیان سیاسی در زندان، ۳. ترورهای سیاسی، ۴. فرار دستکاری شده قانونگذاران از یک حزب به حزب دیگر و غیره (Boruah, 2021: 107-108).

- مشارکت سیاسی

مشارکت سیاسی هر عمل داوطلبانه موفق یا ناموفق، سازمان‌یافته یا بدون سازمان، دوره‌ای یا مستمر، شامل روش‌های مشروع یا نامشروع برای تأثیر بر انتخاب رهبران و سیاست‌ها و اداره‌ی عمومی در هر سطحی از حکومت محلی یا ملی است. مشارکت سیاسی دارای سطوح و مراتب مختلفی است که از بالا به پایین به شرح زیر رتبه‌بندی شده است: داشتن پست سیاسی یا اجرایی، خواهان پست سیاسی یا اجرایی بودن، عضویت فعال در یک سازمان سیاسی، عضویت فعال در یک سازمان شبه سیاسی، شرکت در جلسات عمومی، تظاهرات و غیره، عضو غیر فعال یک سازمان سیاسی، عضو غیر فعال یک سازمان شبه سیاسی، شرکت در مباحث سیاسی غیر رسمی، علاقه‌مندی نسبی به امور سیاسی و رأی دادن (قادرزاده، شریفی و حسن‌زاده، ۱۳۹۸: ۹۴). در اواسط قرن بیستم ظهور دموکراسی نمایندگی و مبارزه برای حق رای همگانی در بسیاری از دموکراسی‌ها منجر به درک نسبتاً دقیقی از مشارکت سیاسی به عنوان فعالیت‌های مرتبط با انتخابات شد. با توجه به ارتباط روزافزون سیاست‌های اجتماعی، کارنامه مشارکت سیاسی به تدریج شامل تماس‌های مستقیم بین شهروندان، مقامات دولتی و سیاستمداران و همچنین «فعالیت‌های جمعی» بود که تمرکز قوی اولیه بر فعالیت‌های مرتبط با انتخابات را کاهش داد. این فعالیت‌ها به عنوان شیوه‌های متعارف یا نهادینه مشارکت شناخته شدند (Verba & Nie, 1972: 1).

۲- دموکراسی؛ مفهوم، اصول و ویژگی‌ها

2-1- مفهوم

دموکراسی یکی از ارزش‌های اصلی جهانی سازمان ملل متحد است. منشور ملل متحد به نام مردم سازمان ملل متحد اعلام شده و اعلامیه جهانی حقوق بشر تأکید می‌کند که اراده مردم اساس اقتدار حکومت است. احترام به حقوق بشر و آزادی‌های اساسی و اصل برگزاری انتخابات

دوره‌ای و واقعی از عناصر ضروری دموکراسی است. مشارکت سیاسی و عمومی برای حکمرانی دموکراتیک، حاکمیت قانون، شمول اجتماعی و توسعه اقتصادی و پیشبرد همه حقوق بشر ضروری است. حقوق مشارکت در توانمندسازی افراد و گروه‌ها برای از بین بردن حاشیه نشینی و تبعیض ضروری است. این حقوق همچنین به طور جدایی ناپذیری با سایر حقوق بشر مانند حقوق اجتماعات و اجتماعات مسالمت آمیز، آزادی عقیده و بیان و حق آموزش و اطلاعات مرتبط است. حق مشارکت در اداره امور عمومی، از جمله حق رای و نامزدی در انتخابات، هسته اصلی حکومت های دموکراتیک مبتنی بر اراده مردم است. انتخابات واقعی جزء ضروری و اساسی محیطی است که از حقوق بشر حمایت و ترویج می کند. حق رای دادن و انتخاب شدن در انتخابات ادواری واقعی به طور ذاتی با تعدادی دیگر از حقوق بشر مرتبط است که بهره مندی از آنها برای یک فرآیند انتخاباتی معنادار بسیار مهم است. این حقوق پیش نیاز عبارتند از: حق آزادی از تبعیض، حق آزادی عقیده و بیان، حق آزادی تشکل و اجتماعات مسالمت آمیز و حق آزادی (UN Human Rights Office, 2024:1).

دموکراسی از دوران باستان در سنت اندیشه سیاسی غرب مورد استفاده بوده است. این واژه از ریشه یونانی "demos" گرفته شده است که به معنای مردم "kratos" مخفف "حکومت یا حکومت" است. بنابراین دموکراسی به عنوان شکلی از حکومت در میان ملل جهان مدرن تبدیل شده است. تقریباً همه کشورهای جهان مشتاق انتخاب اعضای خود برای اشغال مقامها و پست‌های اداری و سیاسی هستند و شهروندان تشویق می شوند که در انتخابات شرکت کرده و به کسانی که در رقابت هستند رای دهند. دموکراسی مردم را تشویق می‌کند تا در انتخابات شرکت کنند. انتخابات به مردم این فرصت را می دهد که با انتخاب نمایندگان خود ابراز وجود کنند. شهروندان می‌توانند به طرق مختلف شرکت کنند، برخی در انتخابات شرکت می‌کنند، برخی دیگر به کسانی که رقابت می‌کنند رأی می‌دهند.

2-2- اصول

نظام دموکراسی امروزه با اصول و ویژگی‌های خاصی یعنی رویه‌ها و ترتیبات نهادی آن از دیگر اشکال نظام سیاسی متمایز می شود. اصول دموکراسی عبارتند از:

-دولت مورد توافق(رضایت)

دموکراسی حکومت مردم است. رضایت عقلایی را می‌توان با متقاعدسازی به دست آورد. این رضایت برای فضای بحث آزاد ضروری است. با توجه به ماهیت و حجم زیاد و گاه فوریت سیاست‌ها و تصمیمات دولتی، همیشه نمی‌توان در مورد جزئیات هر موضوع با مردم مشورت کرد. مردم می‌توانند از طریق دو سطح عمده در تصمیم‌گیری و بحث شرکت کنند: الف) در میان نمایندگان مردم در قوه مقننه (مجلس قانونگذاری) که به هر عضوی بدون توجه به گرایش حزبی فرصت مشارکت داده می‌شود. ب) در سطح عمومی (شناخت عمومی) که در آن ارتباط مستقیم بین رهبری و مردم وجود خواهد داشت، رسانه‌های جمعی (روزنامه‌ها، تلویزیون‌ها، رادیو و غیره) نیز به عنوان ابزار مؤثر ارتباط بین رهبری و مردم عمل می‌کنند (Chinonyelum, 2015:112).

- مسئولیت‌پذیری عمومی

دموکراسی مبتنی بر رضایت مردم است، به همین دلیل است که جان لاک (۱۷۰۴) دولت را به عنوان "امانت‌دار" قدرتی که مردم به آن برای حمایت از حق طبیعی آنها برای زندگی، آزادی و مالکیت واگذار کرده‌اند، توصیف می‌کند. بنتام. جی. (۱۸۳۲) معتقد است که دموکراسی یک دستگاه سیاسی است که مسئولیت پاسخگویی حاکمان را در برابر حکومت شوندگان تضمین می‌کند. از نظر بنتام (۱۸۳۲) فرماندارانی که دارای قدرت هستند ممکن است تمایل به سوء استفاده از آن داشته باشند، زیرا این امر در نیجریه و سایر دموکراسی‌های در حال توسعه بسیار رایج است، بنابراین به منظور جلوگیری از سوء استفاده از قدرت خود، فرمانداران باید مستقیماً در برابر رای دهندگانی که در حال توسعه هستند پاسخگو باشند (Chinonyelum, 2015:112).

-قاعده‌ی اکثریت

در دموکراسی‌های نمایندگی مدرن، تصمیمات در چندین نهاد - قوه مقننه، کمیته‌ها، کابینه‌ها و مجریان یا نهادهای نظارتی اتخاذ می‌شود. قانون و قاعده‌ی اکثریت به این معناست که در همه نهادهای تصمیم‌گیر از رای‌دهندگان تا آخرین کمیته‌ها، مسائل از طریق رای‌گیری حل شود. برابری سیاسی از طریق اصل "یک نفر یک رای" تامین می‌شود که به این معنی است که هیچ

بخش امتیازی وجود نخواهد داشت که ادعای وزن ویژه داشته باشد و یا هیچ بخش تحت امتیازی وجود نخواهد داشت که صدای آن نادیده گرفته شود. هیچ تبعیضی از نظر مذاهب، قلعه نژادی، جنسیت، محل تولد، مالکیت دارایی و حتی مدارک تحصیلی مجاز نیست. هرگونه محدودیت در حق رای باید بر اساس دلیل متقن باشد، یعنی جایی که نمی توان از رای به شیوه ای منطقی و مسئولانه استفاده کرد. مانند در مورد مجرمین محکوم، بیماران روانی و افراد زیر سن قانونی (Chinonyelum, 2015:112).

-حکومت مشروطه:

حکومت مشروطه به معنای «حکومت بر اساس قوانین» است. دموکراسی به یک ماشین بی نهایت پیچیده از فرآیندها، رویه ها و نهادها نیاز دارد تا اراده اکثریت را به عمل تبدیل کند. هنگامی که رویه مقرر حتی برای یک هدف مشروع کنار گذاشته شود، می تواند سابقه ای ایجاد کند که ممکن است برای پیگیری اهداف نامشروع دنبال شود و دروازه های سیل فساد باز شود. این آفت دموکراسی در کشور در حال توسعه است، زیرا نهادهای دموکراتیک در این کشورها نیز ضعیف هستند و در نتیجه باعث هر گونه فساد و نقض قانون اساسی می شود. بنابراین، برای ثبات یک حکومت دموکراتیک، داشتن یک سنت قانونی و قانون اساسی به خوبی تثبیت شده ضروری است (Chinonyelum, 2015:113).

3- ویژگی محوری دموکراسی؛ انتخابات و کارکردها

در این قسمت از پژوهش انتخابات به عنوان ویژگی محوری نظام دموکراسی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و در ادامه به کارکردهای نظام انتخاباتی پرداخته خواهد شد.

۱-۳- انتخابات ویژگی محوری دموکراسی

حکومت دموکراتیک، حکومتی است با «رضایت حکومت شوندگان. به گفته شومپتر (۱۹۴۲) انتخابات قلب دموکراسی است. او در ادامه بیان می کند که این یک «ترتیب نهادی» است، به عنوان وسیله ای برای پر کردن دفاتر دولتی از طریق مبارزه رقابتی برای رأی مردم (Schumpeter. 1942:33). طبق نظر اولیسا اتال (۱۹۹۱) انتخابات مکانیسم هایی برای انتخاب افراد برای مناصب دولتی یا سایر مناصب خصوصی است (Olisa. 1991:14). از دیدگاه گئوبا

(۲۰۰۷) انتخابات فرآیندی است که طی آن اعضای یک جامعه یا سازمان یک یا چند نفر را برای اعمال قدرت از طرف خود انتخاب می کنند. تدارک انتخابات در دموکراسی به این منظور است که اطمینان حاصل شود که دولت با رضایت حکومت شوندگان از اختیارات خود استفاده خواهد کرد. به عبارت دیگر، انتخابات به اقتدار حکومت مشروعیت می بخشد. بنابراین انتخابات فرآیندی است که از طریق آن اعضای یک گروه، باشگاه، جوامع، جوامع و سازمان‌ها برخی از اعضای خود را برای تصدی مناصب در فواصل زمانی معین انتخاب می کنند (Gaub, 2007: 67).

۲-۳- کارکردهای انتخابات

دو دیدگاه متضاد در مورد کارکردهای انتخابات وجود دارد. دیدگاه مرسوم این است که انتخابات مکانیسمی است که از طریق آن می توان سیاستمداران را به پاسخگویی فراخواند و مجبور کرد سیاست‌هایی را به نحوی منعکس کننده افکار عمومی معرفی کنند. از سوی دیگر گینزبرگ (۱۹۸۲) کارکردهای انتخابات را به عنوان ابزاری نشان می دهد که از طریق آن دولت و نخبگان سیاسی می توانند بر جمعیت خود کنترل داشته باشند و آن ها را آرام تر و در نهایت حکومت پذیرتر می کند. انتخابات نه صرفاً مکانیزم پاسخگویی عمومی هستند و نه ابزاری برای تضمین کنترل سیاسی. مانند همه کانال‌های ارتباط سیاسی، انتخابات «خیابانی دوطرفه» است که به دولت و مردم، نخبگان و توده‌ها فرصت تأثیرگذاری بر یکدیگر را می دهد (Ginsberg, 1982: 167).

- جذب سیاستمداران:

در کشورهای دموکراتیک انتخابات منابع اصلی جذب سیاسی هستند که با روندی که احزاب از طریق آن نامزدها را معرفی می کنند، این کارکرد عملی می شود. سیاستمداران تمایل به داشتن استعدادها و مهارت‌هایی دارند که مربوط به برگزاری انتخابات است، مانند مهارت های سخنوری و ظاهر زیبا.

- ایجاد حکومت:

انتخابات دولت‌ها را در کشورهای تشکیل می دهد که در آنها قوه مجریه سیاسی به طور مستقیم انتخاب می شود. در نظام‌های پارلمانی رایج‌تر، زمانی که نظام انتخاباتی تمایل دارد به یک حزب

اکثریت پارلمانی واضح بدهد، انتخابات بر روی تشکیل دولت‌ها تأثیر می‌گذارد (Chinonyelum, 2015:114).

-ارائه نمایندگی:

زمانی که انتخابات آزاد باشد، انتخابات عادلانه و رقابتی وسیله ای است که از طریق آن مطالبات از مردم به دولت منتقل می‌شود. صرف نظر از استفاده از ابتکارات و یادآوری، با این حال رای دهندگان ابزار مؤثری برای اطمینان از اجرای دستورات جدا از ظرفیت آن برای اعمال مجازات در انتخابات بعدی ندارند.

-سیاست‌های تأثیرگذار:

انتخابات قطعاً دولت‌ها را از دنبال کردن سیاست‌های رادیکال و عمیقاً غیرمحبوب باز می‌دارد، اما تنها در موارد استثنایی، زمانی که یک موضوع واحد بر مبارزات انتخاباتی غالب است، می‌توان گفت که مستقیماً بر سیاست‌ها تأثیر می‌گذارد. همچنین می‌توان استدلال کرد که دامنه گزینه‌های خط مشی مشخص شده در انتخابات معمولاً به قدری محدود است که نتیجه می‌تواند فقط اهمیت سیاست حاشیه ای داشته باشد (Chinonyelum, 2015:115).

-آموزش رای دهندگان:

روند مبارزات انتخاباتی اطلاعات فراوانی را در مورد نامزدهای احزاب، سیاست‌ها، سوابق دولت فعلی، نظام سیاسی و غیره در اختیار رای دهندگان قرار می‌دهد. منافع عمومی را برمی‌انگیزد و در مقابل بی تفاوتی و بیگانگی، بحث را تحریک می‌کند. از آنجایی که نامزدها و احزاب به جای آموزش به دنبال متقاعد کردن هستند، آنها همچنین انگیزه قوی برای ارائه اطلاعات ناقص و تحریف شده دارند.

-ایجاد مشروعیت:

یکی از دلایلی که حتی رژیم‌های اقتدارگرا برای برگزاری انتخابات، حتی اگر رقابتی نباشد، به زحمت می‌افتند، این است که انتخابات با ارائه توجیهی برای یک نظام حکومتی به تقویت مشروعیت کمک می‌کند. این امر به این دلیل اتفاق می‌افتد که تشریفات تبلیغاتی به نوعی بر انتخابات متمرکز است. انتخابات می‌تواند مشروعیت دولت را افزایش دهد. یکی از راه‌ها بهبود

نگرش شهروندان نسبت به دولت و در نتیجه افزایش تمایل آنها برای رعایت قوانین و مقررات است.

- جایگاه و اهمیت تشریفاتی:

مهمتر از همه با تشویق شهروندان به مشارکت در سیاست، حتی در شکل محدود انتخابات، رضایت فعال را بسیج می‌کند.

- تقویت نخبگان:

انتخابات همچنین می‌تواند وسیله‌ای باشد که از طریق آن نخبگان می‌توانند توده‌ها را دستکاری و کنترل کنند. نارضایتی‌ها و مخالفت‌های سیاسی را می‌توان با انتخاباتی خنثی کرد که آنها را در جهت قانون اساسی هدایت می‌کند و به دولت‌ها اجازه می‌دهد تا بیایند و بروند در حالی که خود رژیم زنده است. انتخابات به ویژه در این زمینه موثر است زیرا در عین حال به شهروندان این تصور را می‌دهد که در حال اعمال قدرت بر دولت هستند (Chinonyelum, 2015: 116).

۴- تاریخچه شکل‌گیری نظام دموکراسی و انتخابات در ایران

از نظر تاریخی شکل غالب حکومت در ایران، سلطنت پاتریمونال بود. با این حال در آغاز قرن بیستم یک بحران اقتصادی فزاینده، نارضایتی از حکومت استبدادی سلسله قاجار، هجوم افکار لیبرال اروپا به ایران و تغییر پویایی‌های منطقه‌ای منجر به انقلاب مشروطه ۱۹۰۶ شد که یک جنبش اصلاحات سیاسی بومی بود متشکل از روشنفکران سکولار، بازرگانان و روحانیون روشنفکر که خواستار نهادهای پاسخگو و نماینده بودند. محور اصلی اهداف مشروطه خواهان تأسیس «عدالت‌خانه» بود، که مسئول اجرای عدالت، حمایت از حاکمیت قانون و حمایت از حقوق شهروندان بود. در حالی که قانون اساسی مکتوب و پارلمان منتخب جزء خواسته‌های اولیه مشروطه خواهان نبود، در تابستان ۱۹۰۶، اعتراضات گسترده در پایتخت، شاه را مجبور کرد که اعلامیه‌ای سلطنتی صادر کند که به نخست وزیر دستور داد تا مجلس شورای ملی را تشکیل دهد (Alem, 2011: 5).

انتخابات مجلس اول بلافاصله آغاز شد. آنها بر اساس قانون انتخابات تصویب شده در سپتامبر ۱۹۰۶ انتخاب شدند. این قانون ۱۵۶ نماینده را برای دوره‌های دو ساله انتخاب می‌کرد. ۶۰

نماینده با رای مستقیم از تهران انتخاب شدند و ۹۶ نماینده باقی مانده به طور غیرمستقیم توسط هیئت انتخاب کنندگان در استان ها انتخاب شدند. قانون تقسیم رای دهندگان را به شش طبقه مقرر می کرد: شاهزادگان قاجار. طلبه ها و طلاب حوزه های علمیه؛ بزرگان، بازرگانان؛ مالکانی که دارایی حداقل ۱۰۰۰ تومانی دارند و پیشه وران و صنعتگران متعلق به یک صنف بازرگانی شناخته شده. تخصیص کرسی در استان ها بر اساس اندازه جمعیت تعیین شد. از دوازده استان ایران، چهار استان هر کدام دوازده نماینده برای مجلس شورای ملی و هشت استان هر کدام شش نماینده را انتخاب کردند. انتخابات در ولایات بر اساس یک روند دو مرحله ای برگزار شد. در هر حوزه انتخاباتی، از هر صنف رای دهندگان، یک نماینده برای سفر به مرکز استان انتخاب شدند تا با اکثریت آراء، نماینده استان در مجلس را انتخاب کنند. با سقوط سلسله قاجار در سال ۱۹۲۵ و به سلطنت رسیدن رضا شاه پهلوی، تغییرات بیشتری در قانون انتخابات به تصویب رسید. مهم تر از همه وزارت کشور به عنوان نهاد مسئول آماده سازی جنبه های لجستیکی انتخابات معرفی شد. کارکردهای آن شامل چاپ و توزیع برگه های رأی، تهیه پیش نویس بودجه برای انتخابات، تأمین مالی عملیات فنی و تأیید اعتبارنامه افراد انتخاب شده برای خدمت در شوراهای نظارت بود. اصلاحات جدید همچنین دو سطح نظارت را معرفی کرد: شوراهایی که در مراکز استان ها تأسیس می شوند و شوراهایی که در شهرهای کوچک تر استان ها تشکیل می شوند. رضاشاه بین سالهای ۱۹۲۵ تا ۱۹۴۱ با حمایت ارتش، نقش تعیین کننده ای در تعیین نتیجه انتخابات ایفا کرد. در آغاز چرخه انتخابات، دولت با کمک دربار شاهی فهرستی از نامزدهای قابل قبول عضویت در مجلس را تهیه کرد تا برای تأیید به شاه ارسال شود. هنگامی که پادشاه لیست را تأیید کرد و چهره های نامطلوب حذف شدند، همه کسانی که نامشان در لیست نهایی آمده بود، موفقیت در انتخابات تضمین شد (Alem, 2011:6).

رضا شاه پهلوی در سال ۱۹۴۱ به نفع پسرش محمدرضا پهلوی از سلطنت کنار رفت. اولین انتخابات تحت قیمومیت او در سال ۱۹۴۳ به عنوان اولین انتخابات علنی پس از پانزده سال در نظر گرفته شد. در سال ۱۹۴۹ قانون انتخابات برای انتخابات مجلس سنا تصویب شد. در حالی که قانون اساسی ۱۹۰۶ تأسیس مجلس اعلای نمایندگان را پیش بینی کرده بود، مجلس سنا برای اولین بار در سال ۱۹۴۹ تشکیل جلسه داد. طبق قانون اساسی، شاه حق داشت ۳۰ نفر از شصت

سناتور را تعیین کند. عموم ۳۰ عضو باقی مانده را برای یک دوره ۶ ساله انتخاب کردند. فرمول انتخابات مجلس سنا بر اساس یک فرآیند پیچیده دو مرحله ای بود. با این حال، در سال ۱۹۶۰ پیشنهاد دولت منجر به جایگزینی روند دو مرحله ای با انتخابات مستقیم شد. سن رای دادن ۲۵ سال تعیین شد و زنان از حق رای حذف نشدند. برای نامزد شدن، یک فرد باید حداقل ۴۰ سال سن داشته باشد، مذهب مسلمان داشته باشد و در حوزه انتخاباتی خود شناخته شده باشد. در حالی که مجلس بین سال های ۱۹۶۳ و ۱۹۷۹ به طور منظم انتخاب می شد، اما قدرت واقعی نداشت. رای گیری اجباری در سال ۱۹۷۵ برای مبارزه با بی علاقه رای دهندگان مطرح شد، شاه چهار سال بعد سرنگون شد و جمهوری اسلامی با رفتارندوم مردمی و تظاهرات مردمی در سال ۱۹۷۹ تأسیس شد (Alem, 2011: 2-9).

۵- ویژگی های راهبردهای بنیادین انتخابات در جمهوری اسلامی ایران

راهبردهای بنیادین انتخابات در ایران از سوی قانون اساسی نمایانده می شود. بنا بر آنچه از اصل ها و سیمای راستین این پیمان همگانی بر می آید راهبردهای بنیادین انتخابات سه ویژگی برجسته دارند: مشروعیت بخشی که چهره نهادی دارد اعتبار بخشی که نگاه کارکردی دارد و حق بخشی که رویکرد حمایتی دارد.

- مشروعیت دهی:

انتخابات مایه مشروعیت مقام ها و نهادهای کلیدی در ساختار سیاسی ایران است. دو مقام رسمی کلیدی یعنی مقام رهبری و رئیس جمهور به نوبت با رأی غیر مستقیم و مستقیم مردم گزینش میشوند کلیدی ترین نهاد شورایی یعنی مجلس شورای اسلامی نیز با رأی مستقیم مردم مشروعیت می یابد. قدرت سیاسی ایران چه در چارچوب فرد محوری با محوریت مقام رهبری و رئیس جمهوری و چه جمع محوری با محوریت مجلس شورای اسلامی با انتخابات تکوین می یابند و تعیین بدون انتخاب آنها از دید قانون اساسی شذنی نیست. (عالی پور، ۱۳۹۴: ۶۶).

-اعتباردهی:

انتخابات بدن نظام جمهوری اسلامی ایران را نشان می‌دهد. اصل‌های نخستین قانون اساسی روح و بدن نظام جمهوری اسلامی ایران را می‌نمایانند. همچنان که نظام جمهوری اسلامی از جهت روان بر پایه ارزش‌های دینی و کرامت انسان است، از جهت بدنی بر پایه انتخابات شکل می‌گیرد. انتخابات کارکرد این بدن را تعیین و به همه اندام‌های آن اعتبار می‌دهد. طبق اصل ششم در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکاء آراء عمومی اداره شود از راه انتخابات انتخاب رئیس جمهور نمایندگان مجلس شورای اسلامی اعضای شوراهای و نظایر اینها یا از راه همه پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می‌گردد. از این رو اگر قانون اساسی دنبال آن است تا در باور مقام‌ها و شهروندان ایرانی ارزش‌های اعتباری و معنوی جای بگیرند ولی در کاربرد یعنی در جایی که کارها و برنامه‌های جامعه باید به اجرا در آید، انتخابات کلید اعتباردهی به آن است (عالی پور، ۱۳۹۴: ۶۷).

حق دهی:

انتخابات سنجه‌ای برای حق‌دهی و حق‌ستانی است. با آنکه انتخاب شدن و انتخاب کردن در زمره حقوق ملت نیامده می‌توان این دو را به طور کلی حقوق یا اختیار مقرر در قانون اساسی دانست. چالش در این است که اگر به راستی انتخاب شدن و انتخاب کردن در انتخابات حق به شمار آید و رنگی از تکلیف بر این دو نباشد در این حال جایگاه انتخابات در قانون اساسی با پوشیدگی همراه است. به سخن دیگر اگر بر پایه قانون اساسی اداره امور کشور با انتخابات نمود می‌یابد، پس نمی‌توان پذیرفت انتخاب شدن و انتخاب کردن هر دو حق به شمار آیند که در این حال اگر همگان یا بیشتر شهروندان از حق خود روی بگردانند اداره امور کشور بر پایه انتخابات نیز دست نیافتنی است. پس دو سوی انتخابات در اصل به انتخاب شدن و انتخاب کردن مکلف اند چون به عنوان شهروند جامعه باید در اداره امور کشور که به سود خود آنان است، دست داشته باشند (عالی پور، ۱۳۹۴: ۶۸).

۶- قوانین انتخابات مجلس شورای اسلامی ایران

انتخابات مجلس در اصول ۶، ۵۸ و ۶۲ قانون اساسی تصریح شده است. بر خلاف ریاست جمهوری، معیارهای کاندیداتوری برای مجلس ۲۹۰ کرسی در قانون اساسی مشخص نشده است، بلکه در قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی در سال ۱۹۸۴ مشخص شده است. بر اساس ماده ۲۸، معیارها عبارتند از: «اعتقاد عملی به دین اسلام و نظام مقدس»، تابعیت، وفاداری به ولایت فقیه، مدرک تحصیلی فوق لیسانس، عدم سوء شهرت در حوزه انتخاباتی، سلامت جسمانی و سن ۳۰ تا ۷۵ سال. همان طور که قبلاً اشاره شد، اصل ۹۹ قانون اساسی، مسئولیت تأمین شرایط را به عهده شورای نگهبان گذاشته است، نکته ای که در اصل ۳ قانون انتخابات به آن اذعان شده است (Parsons, 2010:1).

۷- انتخابات ۱۴۰۲؛ فرصت‌های امنیت ملی (داخلی) و جنگ نرم منطقه‌ای و جهانی (خارجی)

مشارکت‌افزایی در انتخابات یکی از نمادهای نظام مردم سالاری دینی، تحقق جامعه مدنی، توسعه سیاسی، مقبولیت‌سنجی تصمیم‌های استراتژیک نظام و از شاخص‌های مشروعیت‌سنجی ساختارهای حکومتی است که در اسناد بالادستی نیز عملگرایی و بسترسازی برای تحقق آن مورد تأکید قرار گرفته است. حضور پرشور و حداکثری مردم در انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری جمعه ۱۱ اسفندماه ۱۴۰۲ پیامدهای سیاسی-امنیتی داخلی و خارجی (منطقه‌ای و جهانی) زیادی برای جمهوری اسلامی ایران به دنبال خواهد داشت که به تحلیل و بررسی تعدادی از این پیامدها می‌پردازیم.

-خنثی نمودن آثار تحریم‌ها

یکی از مهم‌ترین دلایل آمریکا برای گسترش عمق و سطح تحریم‌ها، مشروعیت‌زدایی از ساختارهای حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران است به طوری که با انعکاس تصاویر مجازی از آسیب‌های اقتصادی و اجتماعی تحریم‌ها و ایجاد سرخوردگی در میان آحاد جامعه در جهت مأیوس نمودن مردم و تضعیف مشارکت حداکثری حرکت می‌کند. در حالی که تحقق حضور حداکثری و هوشمندانه در انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره

مجلس خبرگان رهبری جمعه ۱۱ اسفندماه ۱۴۰۲ علاوه بر توسعه ظرفیت امنیت استراتژیک نرم‌افزاری ایران، این پیام سیاسی را به حامیان دیپلماسی چماق و هویج می‌دهد که هیچگاه ابزار تهدید نمی‌تواند خللی در پشتوانه ملی برای دفاع از دولتمردان برای حمایت از حقوق اساسی ملت به وجود آورد. که نه تنها قدرت مانور متولیان دیپلماسی هسته‌ای را افزایش دهد؛ بلکه به ایجاد دودستگی در جبهه متحدان آمریکا برای تداوم گزینه تحریم منجر خواهد شد (طالبی، ۱۳۸۸: ۶). مشارکت بالای مردم در انتخابات یکی از مهمترین مظاهر افزایش قدرت نرم ایران به شمار می‌آید. ضمن اینکه این مشارکت بالا به معنی باور مردم به آزاد، موثر و واقعی بودن انتخابات و خنثی‌کننده فعالیت‌های سیاسی، مدنی و حقوق بشری آن دسته از مخالفان بین‌المللی و اپوزیسیون خارجی است که انتخابات ایران را آزاد و دموکراتیک نمی‌دانند و به این بهانه و سایر بهانه‌های حقوق بشری در عرصه بین‌المللی به ایران فشار وارد می‌سازند. امنیت ملی در سرنوشت یکایک ما تأثیرگذار است؛ مدتهاست شاهد یک سلسله جریان سازی‌هایی از سوی رسانه‌های معاند علیه ملت ایران هستیم تا با سیاه‌نمایی، زمینه‌های افزایش یأس و ناامیدی در جامعه را ایجاد کنند تا به خواسته‌های ضد انسانی خود برسند. مردم ایران با حضور پرشور خود در انتخابات طبیعتاً هم به حق شهروندی خود عمل خواهند کرد و هم پیام مهمی به دولت‌های منطقه و جامعه جهانی ارسال خواهند کرد که ایران به دلیل برخورداری از وحدت ملی و انسجام داخلی آماده هر گونه مقابله با تهدیدات خارجی است.

-حضور حداکثری در انتخابات؛ تقویت قدرت نرم ایران و دیپلماسی عمومی

ارزش‌های بنیادینی که یک دولت آن‌ها را پذیرفته و سرلوحه‌ی عمل خویش قرار داده است، در صورتی که جذاب باشند و در سطح بین‌المللی مورد توجه قرار گیرند، می‌توانند در نقش منابع مولد قدرت نرم ظاهر شوند. جوزف نای شماری از این ارزش‌ها مانند مردم‌سالاری، آزادی فردی، گشودگی و تحرک رو به بالا و برخورداری از پشتوانه‌ی مردمی (شرکت در انتخابات) را برخورداری از چنین خصیصه‌ای می‌داند. به زعم وی این ارزش‌های قدرت‌آفرین در آینده‌ی فرهنگ عامه (مانند آزادی فردی)، رفتارها و سیاست‌های داخلی (مانند مردم‌سالاری)، نحوه‌ی عملکرد در نهادهای بین‌المللی (مانند گوش فرادادن به سخن دیگران) و سیاست‌های خارجی یک کشور (مانند پیشبرد صلح و حقوق بشر) متجلی می‌شوند (Nye, 2002: 9-11).

در اواخر دهه ۱۹۹۰ / اوایل دهه ۲۰۰۰ بود که تلاش‌های بلندپروازانه برای گسترش نفوذ فرهنگی و مذهبی ایران، از جمله راه‌اندازی شبکه‌های رسانه‌ای بین‌المللی، یا آغاز فعالیت‌های سازمان‌ها و نهادهای دینی بین‌المللی شکل گرفت چرا که تا قبل از آن قدرت نرم ایران تحقق تاثیر جنگ ۸ سال به عراق از پویایی لازم برخوردار نبود (Wastnidge, 2015: 367).

تلاش‌های جمهوری اسلامی ایران در زمینه‌ی قدرت نرم با آنچه جنگ نرم علیه نفوذ فرهنگی و سیاسی غرب در سراسر جهان تشریح می‌شود، توضیح داده می‌شود. به گفته سایکل، تمرکز روزافزون تهران بر جنگ نرم ناشی از این مهم است که ایالات متحده از حقوق بشر و ارتقای دموکراسی، همراه با هنجارهای لیبرال حاکم بر نظام بین‌الملل که بخشی از یک استراتژی تمام عیار است برای تضعیف ایران استفاده می‌کند و طرح‌های قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در بیشتر موارد با هدف بازگرداندن وجهه عمومی کشور، که به طور ناعادلانه‌ای توسط غربی‌ها مورد هجمه قرار می‌گیرد، انجام شده است (Saikal, 2019: 163). این تغییر سیاست به دلیل تنش‌های فزاینده بین ایران و ایالات متحده در دولت بوش بود که پس از حملات ۱۱ سپتامبر، ایران را به عنوان بخشی از "محور شرارت" همراه با عراق و کره شمالی محکوم کرد. ایالات متحده ایران را به عنوان دنبال سلاح‌های کشتار جمعی و حامی تروریسم معرفی کرد که این اقدام در راستای تخریب و تضعیف وجهه عمومی ایران انجام شده بود. از آنجایی که این امر برای وضعیت ایران مضر بود، تهران تقویت وجهه عمومی خود را ضروری می‌دانست. در همان دوره، در سال ۲۰۰۵ بود که مجمع تشخیص مصلحت نظام سند چشم‌انداز راهبردی بیست ساله را منتشر کرد که اهداف بلندپروازانه زیادی را برای تبدیل ایران به کشوری توسعه یافته تا سال ۲۰۲۵ تعیین می‌کرد. در واقع هدف این سند پیشگامی جمهوری اسلامی ایران با الگوی مردم سالاری دینی، توسعه کارآمد، تفکر مدرن و اخلاقیات در جهان اسلام بود (Jones & Newlee, 2019: 176).

یکی از مهم‌ترین ابزارهای دیپلماسی امنیتی آمریکا برای تغییر رفتار دیپلماسی فعال جمهوری اسلامی ایران، کاربست آموزه‌های دکترین براندازی نرم با هدف وادارسازی کارگزاران نظام به امتیازدهی واتخاذ رویکرد وادادگی است. بنیان‌های دکترین براندازی نرم بر چهار محور راهبرد مهار، نبرد رسانه‌ای، سازمان‌دهی نافرمانی مدنی و ایجاد و گسترش تنش‌های قومی - فرقه‌ای

متمرکز شده در حالی که تحقق مشارکت حداکثری می‌تواند هر چهار آفند فوق الذکر را رفع نماید. تحقق مشارکت حداکثری در انتخابات ۱۴۰۲ مبین پایمردی دولتمردان به ارزش‌های دموکراتیک، احترام به کرامات انسانی و صیانت از حقوق اساسی ملت است که می‌تواند نقش تأثیرگذاری را بر خنثی سازی جنگ تبلیغاتی غرب مبنی بر نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران ایفا نماید. اهمیت این کار به ویژه در زمانی که آمریکا استفاده از گفتمان‌های نرم افزار گرایانه را برای تضعیف نظام برگزیده است، پررنگ‌تر می‌شود (طالبی، ۱۳۸۸: ۷).

بنابراین، تبلیغات بر سر نهادهای دموکراسی و به خصوص انتخابات می‌تواند به عنوان ابزار دیپلماسی عمومی مورد بهره برداری قرار گیرد، البته به شرط آنکه افکار عمومی کشورهای هدف، ارزیابی مثبتی از صداقت و اخلاق دولت مبتکر داشته باشند. امروزه دولت‌های بسیاری حتی از گروه مخالفان هژمونی آمریکا در قالب برنامه‌های دیپلماسی عمومی از انتخابات به عنوان ابزاری برای نمایش تصویری مثبت، محق و قابل اعتماد از خود نزد افکار عمومی کشورهای دیگر بهره می‌گیرند. بدیهی است جلب افکار عمومی از این طریق به تحقق مؤثرتر منافع ملی در جهان را کمک می‌کند (قنبرلو، ۱۳۹۴: ۱۸۵).

- تقویت قدرت بازیگری ایران در خاورمیانه

هیچ کشوری در خاورمیانه به اندازه ایران ترکیبی از ابعاد جغرافیایی، موقعیت استراتژیک، جمعیت زیاد و تحصیل کرده، تاریخ باستانی و منابع طبیعی وسیع را ندارد. صرف نظر از اینکه چه کسی بر تهران حکومت می‌کند، این ویژگی‌ها همیشه به آرزوهای برتری منطقه ای دامن می‌زند. از زمان انقلاب ۱۹۷۹ و ظهور جمهوری اسلامی، سیاست خارجی ایران ضد امپریالیستی و اسلام‌گرا بوده است که با به چالش کشیدن نظام بین‌المللی آمریکا محور، نفوذ منطقه‌ای کشور در خاورمیانه را گسترش داده است. ایران بیش از هر کشور دیگری در خاورمیانه در پرکردن خلاء قدرت منطقه‌ای موثر بوده است. چهار کشور عربی که تهران در حال حاضر بیشترین نفوذ را در آنها دارد - سوریه، عراق، لبنان و یمن - درگیر درگیری‌های داخلی هستند و توسط دولت‌های مرکزی ضعیف و درگیر اداره می‌شوند. در هر یک از این زمینه‌ها و در سایر نقاط منطقه، تهران نفوذ خود را با (۱) ایجاد و پرورش بازیگران غیردولتی و گروه‌های مبارز گسترش

می‌دهد. ۲) حمایت از اقلیت‌های مذهبی، یعنی اعراب شیعه. ۳) - برافروختن خشم علیه آمریکا و اسرائیل. و ۴) تأثیرگذاری بر انتخابات مردمی به منظور تضمین پیروزی متحدان خود. (Sadjadpour & Ben Taleblu, 2015:1).

اگر بپذیریم که هر انتخاباتی ملی بر روی مشروعیت و ثبات نظام سیاسی مستقر، تمامیت سرزمینی و مصالح عمومی آن کشور است تأثیرگذار خواهد بود، آنگاه در خواهیم یافت که برآیند و مابه‌ازای برگزاری یک انتخابات پرشور، آزاد و امن در عرصه‌ی خارجی نیز، افزایش قدرت ملی، افزایش مشروعیت و اعتبار بین‌المللی، افزایش قدرت چانه‌زنی و پیشینه‌سازی توان برآورده‌ساختن منافع ملی و ارتقاء پرستیژ بین‌المللی است. این موضوع، به دو صورت به ارتقاء جایگاه بین‌المللی ایران کمک می‌نماید: نخست، به بازیگران منطقه‌ای و جهانی نشان می‌دهد که برای ایجاد ثبات در منطقه و حل معضل تروریسم می‌باید بر روی پتانسیل‌های ایران بیشتر تمرکز نمایند و دوم، این امنیت و ثبات به شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خارجی اعتماد و اطمینان بیشتری برای سرمایه‌گذاری در ایران می‌بخشد. نتیجه‌ی مهم دیگر، افزایش مشروعیت و اعتبار بین‌المللی ایران است. به طور کلی نظام‌های سیاسی جهان با همه‌ی تفاوت‌های ریز و درشتی که با هم دارند در دو دسته‌ی کلی نظام‌های مردم‌سالار و یا غیرمردم‌سالار قرار می‌گیرند. در جهانی که در آن دموکراسی یک ارزش سیاسی والا به حساب می‌آید، داشتن یک نظام مردم‌سالار به خودی خود افزایش مشروعیت و اعتبار بین‌المللی را برای هر کشوری به ارمغان می‌آورد. حال اگر در این نظام مردم‌سالار یک انتخابات آزاد و واقعی با مشارکتی حداکثری و بالای ۷۰ درصدی را آن هم در شرایطی که پیشروان دموکراسی در غرب در بهترین حالت در انتخابات‌های خود مشارکتی حداکثر ۵۰ درصدی را رقم می‌زنند، این مشروعیت و اعتبار بین‌المللی به شکلی دوچندان خودنمایی می‌نماید.

نتیجه‌گیری

این پژوهش با عنوان انتخابات ۱۴۰۲ ایران؛ پیامدهای داخلی و بین‌المللی، تلاش نمود تا پیامدها و نتایج حضور پرشور و حداکثری مردم ایران در انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری جمعه ۱۱ اسفندماه ۱۴۰۲ بر سیاست داخلی ایران

و تقویت نقش بازیگری ایران در منطقه و جهان را بررسی نماید. پژوهش با استفاده از مفروضات تئوری توسعه‌ی سیاسی و دموکراسی به بررسی مفاهیم دموکراسی، مشارکت سیاسی و توسعه سیاسی پرداخت. پژوهش در ادامه به بررسی و تحلیل تاریخچه شکل‌گیری مجلس و نظام مشروطه در ایران پرداخته است و در ادامه به کارکردهای نظام انتخابات پرداخته است. انتخابات در ایران همیشه دارای آثار و ابعاد داخلی و گسترده بین‌المللی بوده است. پژوهش با تقسیم پیامدهای برگزاری انتخابات پرشور مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری در اسفند ۱۴۰۲ به پیامدهای داخلی و بین‌المللی چنین نتیجه می‌گیرد که برگزاری انتخاباتی با حضور پرشور مردم در داخل زمینه افزایش مشروعیت نظام سیاسی را فراهم می‌نماید و تشکیل مجالس شورای اسلامی و خبرگان قوی با پشتوانه‌ی حداکثری مردمی این دو نهاد را در پرداختن و حل مسائل کشور تقویت می‌کند. در بعد بین‌المللی حضور مردم در عرصه‌ی انتخابات مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری در ۱۱ اسفند ۱۴۰۲ گامی بلند و سترگ در خنثی نمودن توطئه‌های دشمنان انقلاب بوده و زمینه‌ی حضور قدرتمند جمهوری اسلامی ایران در خاورمیانه و مسائل و بحران‌های این منطقه را فراهم می‌کند.

به صورت خلاصه می‌توان ادعا کرد که انتخابات از دو طریق مسیر را تقویت جایگاه بین‌المللی ایران باز می‌کند: از یک طرف برگزاری انتخاباتی پرشور پرستیژ و جایگاه دموکراتیک ایران را ارتقاء می‌بخشد و از طرفی دیگر حکومت با داشتن پشتوانه‌ی مردمی براحتی توطئه‌های دشمنان را خنثی می‌سازد.

منابع و مآخذ

خسروی، حسن. (۱۳۸۸). بررسی مفهوم انتخابات دموکراتیک. *حقوق اساسی*. ۶(۱۱)، ۸۷-۱۱۶.
طالبی، تقی (۱۳۸۸)، مشارکت در دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و بایسته‌های امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران، دفتر مطالعات سیاسی، شماره مسلسل ۹۶۵۰.
عالی پور، حسن (۱۳۹۴)، نظام حقوقی انتخابات و حق انتخاب در جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه مطالعات راهبردی، ۱۸(۳)، ۸۸-۶۳.

قادرزاده، امید، شریفی، فاطمه و حسن خانی، الناز (۱۳۹۸)، مشارکت سیاسی و عوامل مرتبط با آن: مطالعه‌ی پیمایشی دانشجویان دانشگاه کردستان، فصلنامه‌ی مطالعات توسعه‌ی اجتماعی-فرهنگی، ۷(۴)، ۹۳-۱۲۹.

قنبرلو، عبدالله. (۱۳۹۵). تأثیر انتخابات بر جایگاه بین‌المللی دولت: با تأکید بر جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه مطالعات راهبردی. ۱۸(۶۹)، ۱۹۶-۱۷۹.

منشادی، مرتضی، و اکبری، سارا. (۱۳۹۹). تبیین رابطه ساخت سیاسی و توسعه سیاسی در دوران پهلوی اول براساس مدل برنارد کریک. دولت پژوهی، ۶(۲۱)، ۱۷۹-۲۱۴.

Adeniran, T. (2019). 'The Search for a Theory of Political Development', Transition, (48), 25-38.

Alem, Yasmin.(2011). Duality by Design: The Iranian Electoral System. International Foundation for Electoral Systems (IFES) 1850 K Street, NW Fifth Floor Washington, D.C. 20006.

Becker, P.(2008). WHAT IS DEMOCRACY?. Political Science, University of Hamburg. Available at: anglais.indd (fes.de), (Accessed on: 27/6/2023).

Boruah, K.(2021). Application of the indicators of political development in present scenario of Assam. Journal of Cardiovascular Disease Research,12(4), 107-110.

Chinonyelum, Agu.(2015). DEMOCRACY, ELECTION AND POLITICAL PARTICIPATION IN NIGERIA: 1999-2011. Journal of Policy and Development Studies,9(5), 110-119.

Demmel. Huber, Thomas.(2023). Strengthening the right to participate: legitimacy and resilience of electoral processes in illiberal political systems and authoritarian regimes. European Parliament coordinator: Policy Department for External Relations Directorate General for External Policies of the Union, Available at:[http://https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/702581/EXPO_STU\(2023\)702581_EN.pdf](http://https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/702581/EXPO_STU(2023)702581_EN.pdf), (Access 10 January2024).

Elklit, Jørgen., Reynolds, Andrew.(2000). "The Impact of Election Administration on the Legitimacy of Emerging Democracies: A New Research Agenda". WORKING PAPER NUMBER, Available at:<http://https://kellogg.nd.edu/documents/1578>, (Access 10 January2024).

Gauba, O.P .(2007). Introduction to Political Theory (4th edition) India: Macmillian Publishers Ltd.

Ghazian, Hosein.(2012). The Ninth Parliamentary Elections in Iran: Challenges and Perspectives .Syracuse University, Heinrich Boll

- Foundation. Germany. Retrieved from <https://policycommons.net/artifacts/2200025/the-ninth-parliamentary-elections-in-iran/2956387/> on 29 Feb 2024. CID: 20.500.12592/vbhrvf.
- Ginsberg, B. (1982), *The Consequences of Consent*. Reading: MA Addison – Wesley.
- Hamzah, A.G.(2021), Electoral systems and political participation in local and legislative elections of Iraq. *Utopía y Praxis Latinoamericana*,26(2),270-284.
- Jones, S. Newlee, D.(2019) “The United States’ Soft War with Iran” *Center for Strategic and International Studies* , 2(12),122-146.
- Justice, T. & Olorunlana, T. (2023). *The History Of Democracy: From Ancient Athens to Present-Day*.
- Kim, Taehee .(2021). The impact of election outcome on internal political efficacy: The role of contextual factors. ***Electoral Studies***,74(1),10-24.
- Lierl, M. (2021). Elections and Government Legitimacy in Fragile States. (GIGA Focus Afrika, 7). Hamburg: German Institute for Global and Area Studies (GIGA) - Leibniz-Institut für Globale und Regionale Studien, Institut für AfrikaStudien. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-76659-2>.
- Nye, Joseph S (2002), *The Paradox of American Power: Why the World’s Only Superpower Can’t Go It Alone*, Oxford University Press.
- Olisa. M.O, Okoli, E. and Nwabufo .E. (1991), *Government for Senior Secondary Schools*. Awka: Africana – FEP Publishers Ltd. Book House Trust.
- Parsons, Nigel.(2010). Electoral Politics in Iran: Rules of the Arena, Popular Participation, and the Limits of Elastic in the Islamic Republic, Available at: <https://mei.edu/publications/electoral-politics-iran-rules-arena-popular-participation-and-limits-elastic-islamic>, (Accessed on: 12/02/2024).
- Sadjadpour, Karim, Ben Taleblu, Behnam.(2015). Iran in the Middle East: leveraging chaos. *POLICY BRIEF*, N° 202,1-7.
- Saikal, A.(2019). *Iran Rising. The Survival and Future of the Islamic Republic* (Princeton: Princeton University Press, 163.
- Sairambay, Yerkebulan.(2020). Reconceptualising political participation. *Human Affairs* 30(1):120-127.
- Schumpeter, J. (1942). *Capitalism, Socialism and Democracy* London: Allen and Unwin.

- Sung, Wookjoon, Jang, Changki.(2020). Does Online Political Participation Reinforce Offline Political Participation?: Using Instrumental Variable. Conference:Hawaii International Conference on System Sciences.(DOI:10.24251/HICSS.2020.222).
- Uhlaner, Carole.(2015). Politics and Participation. University of California, Irvine, Available at:http: (PDF) Politics and Participation (researchgate.net), (Accessed on: 12/02/2024).
- UN Human Rights Office.(2024). Democracy, right to participate and the electoral process. Available at: <https://www.ohchr.org/en/topic/democracy-right-participate-and-electoral-process>, (Accessed on: 12/02/2024).
- Verba, S., & Nie, N. H.(1972). Participation in America: Political democracy and social equality. Harper & Row.
- Wastnidge,A.(2015). The Modalities of Iranian Soft Power: From Cultural Diplomacy to Soft War. POLITICS:12(3),1-14.

Title:

The role of Iran's elections in the crisis of the Middle East and the world

the writer:

Mahmoud Rashnavaz

**Doctoral student of International Law, Emirates Branch,
Islamic Azad University, Dubai, UAE**

(member of the center of lawyers, official experts and consultants of the judiciary)

2024-02-24

